

Anem de ruta

per Lúdia Cardó

El passat jueu (IX)

La presència jueva durant l'època medieval a la comarca va deixar una sèrie d'empremtes que encara avui dia es poden resseguir en algunes localitats.

Aquesta setmana començarem la ruta a Figueres, a la zona propera a l'Ajuntament, on els experts situen l'antic call jueu. La presència jueva a Figueres es remunta a l'any 1268, quan una decisió monàrquica va convidar-los a instal·lar-s'hi per convertir la localitat en ciutat reial i treure poder al veí comtat d'Empúries.

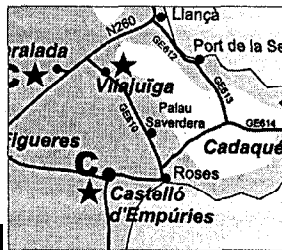
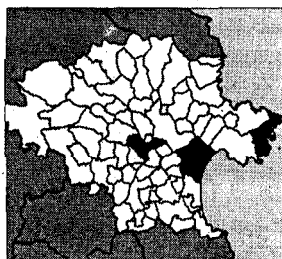
Però els resultats no van ser els esperats i de fet la comunitat jueva de Figueres va ser una de les primeres en desaparèixer després dels violents avalots anti jueus i de les conversions forçades de l'any 1391. De totes maneres va ser prou important per comptar amb una sinagoga, una carnisseria i un forn de pa. Els experts també situen un petit cementiri hebraic a la zona del Parc Bosc. També s'afirma que Figueres va ser la ciutat natal d'Elias Cresques, metge del rei Pere el Cerimoniós. La localització exacta de l'antic carrer jueu de Figueres no està clara. Un grup d'historiadors el situen a l'actual carrer Magre i altres ho fan al carrer Besalú. Cap element arquitectònic ni cap vestigi recolzen aquesta pre-

sència jueva. Però si el visitant s'acosta al Museu de l'Empordà podrà veure una pedra sepulcral jueva que prové del cementiri de Castelló d'Empúries.

Precisament en aquesta, vila és on es pot rastrejar més clarament la presència jueva a l'Empordà. L'antiga capital del comtat d'Empúries, important centre econòmic, va acollir una important comunitat jueva ja des del segle XIII i que arriba a tenir unes tres-centes famílies.

La comunitat vivia en dos calls situats al cor de la vila; el primer estava a la zona de l'actual carrer dels Jueus i la plaça de la Llana, i el segon, més gran, es tro-

bava entre els actuals carrers del Call, el carrer Peixateries velles, el carrer de la Neu i el carrer de la Moneda, una zona propera a la Cúria-Presó. Recents excavacions han posat al descobert alguns dels elements del call com un túnel, un antic pou, part de les sinagogues i de les antigues cases. L'hotel la Moneda conserva un antic passatge d'aquest call, i per poder-ho visitar cal anar amb un guia turístic. La vila comptava també amb dos cementiris, un al Puig de la Milícia i l'altre vorejant la capçalera de l'església de Santa Maria. De les lapides que s'han trobat, algunes es troben reutilitzades dins

Les àrees d'influència. A partir dels límits dels termes municipals que visitarem, dins la zona est de la comarca. Jaix, un mapa més precís de la ruta que seguirem.

de cases particulars i se'n va retrobar un fragment encastat a la paret inferior de la façana del campanar de l'antic convent dels Agus'ins.

Continuarem la ruta cap a Cadaqués, petit poble costaner on l'estret carrer des Call es pot reconèixer pel seu accés porxat i constitueix avui dia l'únic testimoni de la presència jueva a la localitat.